

РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
22-26 лютого 2016 року**

Полтава - 2016

Рудик О. Ю. Янковський І. В. ВИКЛАДАННЯ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ З ВИКОРИСТАННЯМ САЕ/CAD СИСТЕМ	261
Зубрицька О. І., Гарапко В. І. ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СФЕРИ	266
Грубська Ю. В. МЕДІАТЕКСТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ПРАВОЗНАВЧОГО СПРЯМУВАННЯ	267
Пилипенко Л. О. ПОВТОРЕННЯ ТЕМИ «РОЗВ'ЯЗУВАННЯ РІВНЯНЬ» У КУРСІ МАТЕМАТИКИ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	271
Бойчевська І. Б. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛЕКСИКИ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВНЗ УКРАЇНИ	274
Комісаренко Т. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	276
Палагута І. В. ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	278
Грїтченко І. А. ИЗУЧЕНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА БУДУЩИМИ МУЗЫКАНТАМИ: ПРАКТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	283
Іванчук Г. ОСНОВНІ ПЕДАГОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОГРАМИ «ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ»	285
Таран І. Б. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	287
Кулінка Ю. С. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ	290
Секція 5. Інформаційно-освітнє середовище навчального закладу	293
Яцків Л. Ф. ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ СТРИЙСЬКОГО КОЛЕДЖУ ЛЬВІВСЬКОГО НАУ	293
Роговенко О. В., Бутенко Л. Г. ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ КОЛЕДЖУ СНАУ: З ДОСВІДУ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ МОДУЛЯ «УРОК»	296
Онищенко Н. В. ДІЛОВІ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТІ	299
Арефа І. В. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ. LMS MOODLE – ЕФЕКТИВНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ	303
Пундик І. О., ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ГОРОХІВСЬКОМУ КОЛЕДЖІ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	306
Ісак Л. М. АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ	309
Онищенко І. В. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК КОМПОНЕНТА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	313
Воронкін О. С. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-	317

2. Lipman M. Thinking and the School Curriculum // Lipman M, Sharp M., Oscanyan F. Philosophy in the Classroom. Sec/ Ed./ Lipman M. – Philadelphia, 1980. – P.12 –31.

Ірина Борисівна Таран

аспірант лабораторії дошкільної освіти та виховання, Інститут проблем виховання НАПН України, Irisha.80_05@mail.ru

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Суттєве оновлення законодавства України про освіту заплановано на 2016 рік, а саме прийняття нових Законів про освіту і професійну освіту, нової редакції Закону про загальну середню освіту, внесення суттєвих змін до Законів про дошкільну та позашкільну освіту. Ще в травні 2015 року на Конференції міністрів вищої освіти країн-підписантів Болонського процесу прийнято Європейські стандарти та рекомендації для забезпечення якості вищої освіти (ESG) та Довідник користувача ЄКТС. Врахування вимог та рекомендацій цих документів є підґрунтям для створення сучасних освітніх програм підготовки майбутніх фахівців, торкається і напрямку підготовки педагогічна освіта. Так, у першій частині ESG: Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості зазначено, що навчальні заклади повинні забезпечувати таке викладання програм, що заохочує студентів до активної участі у творенні навчального процесу, і таке оцінювання студентів, що відображає цей підхід [1, с. 27]. Все це регламентує направлення роботи ВНЗ – студентоцентричне навчання, засадами якого є стимулювання студентської мотивації, саморефлексії та залучення в навчальний процес. Це покладає на вищі навчальні заклади відповідальність за розробку структури та способи подачі навчальних програм, оцінювання результатів. За основу формулювання ключових компетентностей освітньої програми береться перелік компетентностей державного Стандарту вищої освіти, не оминається і підготовка студентів за спеціальністю «Дошкільна освіта».

Питання підготовки майбутніх фахівців дошкільної галузі знайшли відображення в сучасних психолого-педагогічних науково-методичних дослідженнях (Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, О. Брежнева, З. Борисова, Н. Гавриш, Н. Голота, Л. Завгородня, І. Луценко, М. Машовець, Т. Поніманська, О. Рейпольська, Г. Сухорукова та інші.). Разом з тим, у різноманітні досліджень проблема формування інформаційно-комунікаційної компетентності (ІКК) майбутніх фахівців дошкільної освіти розкрита неповністю та не втрачає своєї актуальності. Потреба дослідження зумовлена наступними чинниками: 1) необхідно визначити чітку структуру ІК компетентності; 2) сформулювати цілі її формування; 3) виявити етапи формування ІКК; 4) охарактеризувати засоби формування ІКК; 5) описати способи контролю рівня її сформованості.

Виходячи з цього, метою статті є розкриття методики формування ІКК студентів спеціальності «Дошкільна освіта».

В першу чергу розглянемо структуру ІК компетентності. Під час викладання дисциплін «Нові інформаційні технології», «Технічні засоби навчання», «Комп'ютерна грамота для роботи з дітьми» та «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в дошкільній освіті» для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх вихователів проходить крізь її компоненти, які виступають індикаторами сформованості рівня ІКК: когнітивний, емоційно-ціннісний, операційно-поведінковий.

Дані про вияв особливостей ІК компетентності майбутніх вихователів ДНЗ, одержані в процесі дослідження, співвідношення їх з критеріями і показниками дозволили виділити чотири типологічні групи респондентів, кожна з яких відповідала певному рівню ІКК: високому, оптимальному, достатньому, мінімальному.

Характеризуючи цілі формування ІКК будемо розгалужувати мету на практичну, освітню, розвивальну та виховну. Першорядною визначимо практичну, підпорядковуючись тим, що формування ІКК проходить завдяки практичним діям студента за персональним комп'ютером. Освітня мета реалізується через набуття студентами теоретичних знань й отримання пізнавальної інформації з Інтернету, а також формування у майбутніх вихователів ДНЗ навчальних умінь застосовувати різноманітні програми необхідні для успішного навчального процесу. Розвивальна мета передбачає розвиток у студентів когнітивних процесів, які беруть участь при роботі з персональним комп'ютером – уваги, слухового сприймання, різних видів зорової пам'яті, мислення, уяви. Виховна мета передбачає виховання у майбутніх вихователів ДНЗ культури професійного спілкування, а також емоційно-ціннісного ставлення до власно створених електронних навчальних продуктів. Цілі справджуються комплексно, що сприяє різнобічному особистісно діяльнісному розвитку майбутнього вихователя ДНЗ.

Процес навчання низкою науковців трактується як формування знань, умінь і навичок. Це можна розтлумачити тільки завдяки тому, що зазначені якості можуть бути зовнішньо вираженими атрибутами навчання, контролером – опитування, тести, контрольні або самостійні роботи, усні відповіді. Дослідження педагогічної науки демонструють використання та краще виконання студентами завдань репродуктивного характеру, які відображають рівень засвоєння предметних знань та вмінь, ніж завдання, які спрямовані на використання знань на практиці, зміст яких подано в емпіричній формі й вимагає аналізу даних або їхньої інтерпретації, формулювання.

Успішність формування ІК компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти залежить також від індивідуально-психологічних особливостей самого майбутнього педагога: його кмітливості, вміння застосовувати набуті знання, переключатися з однієї розумової операції на іншу, швидко орієнтуватися в програмах, співвідносити їх з широким видом занять, вдало застосовувати ПК під час педагогічної практики та ін. Ці вміння розвиваються в процесі навчання багатьох фундаментальних професійно-орієнтованих дисциплін.

За проведеними дослідженнями нами було виявлено, що вміння застосовувати ІКТ під час реальних життєвих педагогічних ситуацій майбутніми вихователями є одним з основних інформаційно-комунікаційних умінь.

Підготовка майбутніх кваліфікованих педагогів та формування ІКК не може відбуватися фрагментарно, вони повинні здійснюватись безперервно впродовж усього періоду навчання за принципом «від простого – до складного». У зв'язку з цим, виділимо три послідовних етапи формування ІКК:

1. Оволодіння базовими інформаційно-комунікаційними технологіями (початковий);

2. Оволодіння загально-професійними інформаційно-комунікаційними технологіями (базовий);

3. Оволодіння спеціалізованими інформаційно-комунікаційними технологіями (результативний).

На підставі конкретизації знань, умінь і навичок, яких поетапно набуває майбутній вихователь у процесі його навчання, в межах нашого дослідження, було визначено комплекс дисциплін навчального плану, спрямованих на досягнення поставленої мети. Кожному етапу відповідав певний зміст навчання. Три етапи формування ІКК майбутнього вихователя ДНЗ в Маріупольському державному університеті забезпечуються трьома основними навчальними дисциплінами з циклу інформаційно-комп'ютерної підготовки: «Нові інформаційні технології», «Технічні засоби навчання», «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в дошкільній освіті». Разом із тим, на формування ІКК впливали не тільки зазначені навчальні дисципліни, а й весь навчальний процес. Під час вивчення навчальних дисциплін з інформаційно-комп'ютерного циклу студенти спеціальності «Дошкільна освіта» оволодівають засобами ІКТ, а саме:

- 1) на початковому етапі - інтегрований пакет Microsoft Office System: текстовий процесор Microsoft Word, система підготовки презентацій Microsoft Power Point; графічний редактор Paint;

- 2) на базовому етапі – (крім зазначених попередньо) інтегрований пакет Microsoft Office System: табличний процесор Microsoft Excel, система управління базами даних Microsoft Access, програма для створення публікацій Microsoft Publisher; програма оптичного розпізнання тексту ABBYY Fine Reader; програми – перекладачі; візуальні веб – конструктори для створення Web-сторінок (Microsoft FrontPage, Microsoft SharePoint Designer); веб - програмування (мови гіпертекстової розмітки HTML) та інструментальні педагогічні програмні засоби (універсальний конструктор уроків SMART NoteBook, система тестування «My Test, Test-W2 Senteo» та ін.), програми роботи зі звуком та зображенням Windows Movie Maker, ACDSeePro та Picasa;

- 3) на результативному етапі – (крім зазначених попередньо) інструментальні педагогічні програмні засоби оцінювання навчальних досягнень (портфоліо досягнень, таблиця освітніх досягнень), засоби телекомунікаційних технологій (пошукові системи Google, Meta, Yahoo, Rambler; системи віддаленого голосового зв'язку Google Talk, Skype, засоби швидкого «скачування» великих інформаційних масивів Download Master,

Flashget), інструментальний додаток Web 2.0 LearningApps.org для створення електронних наочних посібників та інтерактивних вправ.

Безперечно, у сучасній підготовці майбутніх вихователів тільки застосування ними новітніх програм не вирішує проблему формування ІК компетентності. ІКТ є таким інструментом, який може дозволити якісно змінити підготовку майбутнього вихователя ДНЗ та створити необхідний рівень інформаційно-комунікаційної компетентності, дає можливість самоосвіти майбутнього педагога, підвищення його професійного рівня.

Список використаних джерел

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ “ЦС”, 2015. – 32 с.

Юлія Сергіївна Кулінка

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти, Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», kulnka@rambler.ru

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ

Самостійна робота студентів – це особлива форма навчальної діяльності, спрямована на формування самостійності студентів і засвоєння ними сукупності знань, вмінь, навиків, що здійснюється за умови запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять.

Головними завданнями самостійної роботи студентів при вивченні дисциплін комп'ютерного профілю є:

- закріплення, поглиблення та систематизація знань;
- самостійне опанування навчальним матеріалом;
- пошук, обробка та представлення необхідної інформації;
- формування потреби до постійного самонавчання, розвитку та самовдосконалення;
- формування умінь та навичок самостійної пізнавальної діяльності.

Зміст самостійної роботи визначається освітньо-професійною програмою, навчальним планом та робочими програмами підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів за спеціальністю «Технологічна освіта (технічна та комп'ютерна графіка)». Обсяг самостійної роботи відповідно до навчального плану становить від 30 до 60 % від загальної кількості навчальних годин з дисциплін. Співвідношення обсягів аудиторних занять, самостійної й індивідуальної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми підготовки майбутнього вчителя технологій і креслення.

Відповідно до навчального плану і розробленої робочої програми під час вивчення кожної теми з курсу передбачено перелік запитань для самостійної роботи (див. табл. 1).